

Jaarrekening 2022

Inhoud

VERGELIJKING BEGROTING MET EXPLOITATIE 2022	2
A BALANS PER 31 DECEMBER 2022.....	3
B STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2022	5
C TOELICHTING OP BALANS PER 31 DECEMBER 2022	6
ALGEMEEN	8
CONTINUITEIT.....	8
GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA EN DE RESULTAATBESTEMMING	9
ACTIVA.....	12
VASTE ACTIVA.....	12
VLOTTENDE ACTIVA.....	16
PASSIVA	19
RESERVES EN FONDSSEN	19
LANGLOPENDE SCHULDEN	27
KORTLOPENDE SCHULDEN	28
NIET IN DE BALANS OPGENOMEN VERPLICHTINGEN	29
D TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2022.....	31
BATEN	31
LASTEN.....	33
E ONDERTEKENING VAN DE JAARREKENING.....	41
OVERIGE GEGEVENS	41
CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT.....	41
1. BEGROTING 2022	46
2. BEGROTING 2021	47

VERGELIJKING BEGROTING MET EXPLOITATIE 2022

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2022

	Gerealiseerd 2022		Begroting 2022		Verschillen	
	€	€	€	€	€	€
BATEN						
Baten van particulieren	288.928		250.000		38.928	
Baten van bedrijven	38.885		40.000		(1.115)	
Baten van loterij organisaties	937.500		937.500		-	
Baten van subsidies van overheden	2.971.101		6.730.497		(3.759.396)	
Som van de geworven baten	4.236.414		7.957.997		(3.721.583)	
Baten als tegenprestatie voor de levering van						
- Producten winkel	18.804		18.000		804	
- Producten uit terreinen	380.173		222.000		158.173	
Grondverkopen	1.301.899		0		1.301.899	
Overige baten	1.815.404		627.966		1.187.438	
Som van de baten	7.752.693		8.825.963		(1.073.270)	
LASTEN						
Besteed aan doelstellingen						
Kaderstelling en kwaliteitsborging	739.047		582.695		156.352	
Terreinbeheer	2.710.331		2.382.876		327.455	
Natuurbeleving	216.033		312.062		(96.029)	
Ontwikkeling en initiatieven	3.853.307		4.858.366		(1.005.059)	
Samenwerking en draagvlak	631.262		834.683		(203.421)	
	8.149.980		8.970.682		(820.702)	
Kosten eigen fondsenwerving	278.037		226.997		51.040	
Kosten organisatie en administratie	678.903		255.424		423.479	
Som van de lasten	9.106.920		9.453.103		-346.183	
Saldo voor financiële baten en lasten	-1.354.227		-627.140		-727.087	
Saldo financiële baten en lasten	-737.625		0		-737.625	
Saldo van baten en lasten	-2.091.852		-627.140		-1.464.712	
Bestemming saldo 2022						
Toevoeging of onttrekking aan:						
Continuïteitsreserve	-123.354		0		(123.354)	
Reserve gebiedsontwikkeling	-1.798.748		-627.140		(1.171.608)	
Reserve giften, schenkingen	10.000		0		10.000	
Reserve terreinbeheer	-66.819		0		(66.819)	
Bestemmingsreserve herstel en ontwikkeling Natuur, Landschap						
Cultuurhistorie	16.079				16.079	
Reserve onroerend goed	-418.574		0		(418.574)	
Algemene reserve	-47.069		0		(47.069)	
Mutatie reserves	-2.428.485		-627.140		-1.801.345	
Mutatie bestemmingsfondsen	336.633		0		336.633	
	-2.091.852		-627.140		-1.464.712	

De begroting 2022 zoals hierboven toegelicht is voor vergelijkingsdoeleinden aangepast en wijkt derhalve af van de begroting 2022 zoals opgenomen in de jaarrekening over 2021. De begroting is conform de begroting zoals is verzonden aan de Provincie.

A BALANS PER 31 DECEMBER 2022

Na resultaatbestemming.

BALANS PER 31 DECEMBER 2022

ACTIVA

	31 december 2022		31 december 2021	
	€	€	€	€
VASTE ACTIVA				
Materiële vaste activa				
Gebouwen	1.294.528		1.239.058	
Materieel	997.596		1.100.136	
Inventaris	156.733		117.318	
		2.448.857		2.456.512
VLOTTENDE ACTIVA				
Effecten		4.521.379		5.209.026
Vorraden		30.523		18.976
Vorderingen en overlopende activa		5.136.995		4.626.033
Liquide middelen		10.968.710		14.424.389
		23.106.464		26.734.936

	31 december 2022		31 december 2021	
	€	€	€	€
RESERVES EN FONDSSEN				
Reserves				
Continuïteitsreserve Het Flevo-Landschap	3.610.856		3.734.210	
Reserve gebiedsontwikkeling Natuur en Landschap	1.918.237		3.716.985	
Reserve giften, schenkingen en erfstellingen	306.956		296.956	
Reserve onroerend goed en materiaal	1.887.538		2.306.112	
Egalisatie reserve terreinbeheer	-		66.819	
Reserve herstel en ontwikkeling Natuur, Landschap, Cultuurhistorie	263.576		247.497	
Algemene reserve	-		47.069	
		7.987.163		10.415.648
Fondsen				
Bestemmingsfondsen	13.416.852		13.080.219	
		13.416.852		13.080.219
RESERVES EN FONDSSEN		21.404.015		23.495.867
Vorzieningen		5.551		14.598
Langlopende schulden		438.101		492.513
Kortlopende schulden		1.258.797		2.731.958
		23.106.464		26.734.936

B STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2022

	Gerealiseerd 2022		Begroting 2022		Gerealiseerd 2021	
	€	€	€	€	€	€
BATEN						
Baten van particulieren	288.928		250.000		299.801	
Baten van bedrijven	38.885		40.000		55.476	
Baten van loterij organisaties	937.500		937.500		937.500	
Baten van subsidies van overheden	2.971.101		6.730.497		3.318.739	
Som van de geworven baten	4.236.414		7.957.997		4.611.516	
Baten als tegenprestatie voor de levering van						
- Producten winkel	18.804		18.000		2.997	
- Producten uit terreinen	380.173		222.000		286.738	
Grondverkopen	1.301.899		0		2.961.556	
Overige baten	1.815.404		627.966		1.407.808	
Som van de baten	7.752.693		8.825.963		9.270.615	
LASTEN						
Besteed aan doelstellingen						
Kaderstelling en kwaliteitsborging	739.047		582.695		571.340	
Terreinbeheer	2.710.331		2.382.876		3.016.967	
Natuurbeleving	216.033		312.062		260.571	
Ontwikkeling en initiatieven	3.853.307		4.858.366		3.552.746	
Samenwerking en draagvlak	631.262		834.683		707.149	
	8.149.980		8.970.682		8.108.773	
Kosten eigen fondsenwerving	278.037		226.997		41.266	
Kosten organisatie en administratie	678.903		255.424		594.263	
Som van de lasten	9.106.920		9.453.103		8.744.302	
Saldo voor financiële baten en lasten	-1.354.227		-627.140		526.313	
Saldo financiële baten en lasten	-737.625		0		-176.888	
Saldo van baten en lasten	-2.091.852		-627.140		349.425	
Bestemming saldo 2022						
Toevoeging of onttrekking aan:						
Continuïteitsreserve	-123.354		0		67.549	
Reserve gebiedsontwikkeling	-1.798.748		-627.140		-671.684	
Reserve giften, schenkingen	10.000		0		0	
Reserve terreinbeheer	-66.819		0		41.218	
Bestemmingsreserve herstel en ontwikkeling Natuur, Landschap						
Cultuurhistorie	16.079					
Reserve onroerend goed	-418.574		0		-140.000	
Algemene reserve	-47.069		0		-171.450	
Mutatie reserves	-2.428.485		-627.140		-874.367	
Mutatie bestemmingsfondsen	336.633		0		1.223.792	
	-2.091.852		-627.140		349.425	

C TOELICHTING OP BALANS PER 31 DECEMBER 2022

Naam en vestiging

De stichting heeft de naam Stichting Flevo-Landschap en is statutair gevestigd te Lelystad aan de Vlotgrasweg 11.

Inschrijving

Stichting Flevo-Landschap is ingeschreven onder nummer: 41023912 bij de Kamer van Koophandel voor Gooi-, Eem- en Flevoland te Almere.

Doel

De stichting heeft ten doel: het behoud, het beheer en de ontwikkeling van in natuurwetenschappelijk, landschappelijk en/of cultuurhistorisch opzicht waardevolle terreinen gelegen in de Provincie Flevoland, en meer in het algemeen het bevorderen van het behoud en het herstel van natuur en landschap en van de zuiverheid van water, bodem en lucht in deze provincie. Dit geschiedt zowel ter wille van de natuur zelf als ten behoeve van het welzijn van de mens. Als waardevol worden mede beschouwd die voortbrengselen van menselijke werkzaamheid welk door hun ontstaanswijze, vorm, ligging of ouderdom de waarde van het landschap verhogen, in het bijzonder monumenten van geschiedenis en kunst als bedoeld in artikel 1 van de monumentenwet.

Samenstelling Raad Van Toezicht per 31 december 2022

Mw. G.N Sweringa (voorzitter en voorzitter Remuneratiecommissie)

Dhr. A.E.O. van den Berg (lid RvT)

Dhr. L.T. van Bloois (voorzitter Audit Commissie)

Dhr. A.J. Lok (Audit Commissie)

Mw. A.J.M. Schelwald-van der Kley (Kwaliteitscommissie en Remuneratiecommissie)

Per 1 januari 2023 is de zittingstermijn van Mw. Sweringa en Dhr. van Bloois verstreken en zijn zij geen onderdeel meer van de Raad van Toezicht. Mw. Schelwald-van der Kley is voorzitter van de Raad van Toezicht per 1 januari 2023 en Dhr. Lok is voorzitter van de Audit Commissie. Daarnaast is Dhr. Slot per 1 januari 2023 toegetreden tot de Raad van Toezicht en als lid van de Audit Commissie. Per april 2023 is Mw. S. Olivier toegetreden tot de Raad van Toezicht en per 1 september is Mw. H.S. Boerrigter toegetreden tot de Raad van Toezicht.

Toelichting resultaat 2022

Het resultaat over 2022 bedraagt € 2.091.852 negatief. In deze paragraaf wordt toegelicht waardoor het negatieve resultaat wordt veroorzaakt en waarom er een afwijking is tussen de begroting en de realisatie.

Een belangrijk deel van dit verlies heeft te maken met het negatieve resultaat uit beleggingen. Ons beleggingsbeleid voorziet in een defensief profiel. Dit houdt in dat de beleggingsportefeuille voor een groot deel bestaat uit obligaties en een kleiner deel is geïnvesteerd in aandelen. Er is gekozen voor een groot aandeel in obligaties omdat deze historisch gezien relatief veilig (b)leken. Door de renteontwikkelingen in 2022 is op de beleggingen een verlies geleden van € 700.832. Daarnaast zijn negatieve rentes op banksaldi in rekening gebracht van € 36.793. De negatieve financiële baten en lasten verklaren ook de afwijking ten opzichte van de begroting. In de begroting was uitgegaan van een neutraal resultaat op de beleggingen (€ 0).

Daarnaast is gedurende 2022 grond verworven als onderdeel van het Programma Nieuwe Natuur Schokland voor een bedrag van € 2.048.160. Deze transactie is deels gefinancierd met gronden welke gedurende het jaar zijn verkocht. De opbrengst van deze gronden bedraagt € 1.301.899. Per saldo hebben deze transacties een negatieve impact van € 746.261 op het resultaat. In de begroting over 2022 waren geen grondtransacties opgenomen.

Bovenstaande punten verklaren een verlies van circa € 1,5 miljoen. Met deze transacties uit het resultaat resteert een verlies van circa € 0,6 miljoen. Dit resterende verlies wordt veroorzaakt door onvoorziene eenmalige uitgaven voor noodzakelijk onderhoud van paden en wegen (circa € 0,2 miljoen), verliesgevende projecten (circa € 0,1 miljoen) en hogere kosten als gevolg van afwezigheid van medewerkers en inhuur van personeel (circa € 0,3 miljoen).

Naast bovenstaande punten is er een significante afwijking op de regel baten van subsidies van overheden. In de begroting 2022 zijn op deze regel ook projectsubsidies meegenomen. In werkelijkheid zijn de projectsubsidies eerder ontvangen en opgenomen onder de bestemmingsfondsen. Dit had niet verantwoord moeten worden als baten in de begroting, resulterend in een verlies en met gevolg een onttrekking uit de bestemmingsfondsen.

ALGEMEEN

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 650 Fondsenwervende organisaties.

Voor de uitvoering van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de (semi)publieke sector (WNT) heeft de instelling zich gehouden aan de Beleidsregel toepassing WNT.

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, de functionele valuta van de organisatie.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de organisatie zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Als een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

De ontvangsten en uitgaven worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van een verslaggevingsperiode van een kalenderjaar.

CONTINUÏTEIT

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management zich oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA EN DE RESULTAATBESTEMMING

Financiële instrumenten

Onder financiële instrumenten worden zowel primaire financiële instrumenten, zoals vorderingen en schulden, als financiële derivaten verstaan. Er wordt geen gebruik gemaakt van afgeleide financiële instrumenten (derivaten). In de jaarrekening zijn de volgende categorieën financiële instrumenten opgenomen: de effectenportefeuille, de vorderingen en de schulden.

Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Wanneer echter financiële instrumenten bij de vervolgwaardering worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de staat van baten en lasten, worden direct toerekenbare transactiekosten direct verwerkt in de staat van baten en lasten.

Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Bijzondere waardeverminderingen vaste activa

De organisatie beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Wanneer dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Wanneer het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort.

Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzonder-waardeverminderingsverlies wordt direct als last verwerkt in de staat van baten en lasten onder gelijktijdige verlaging van de boekwaarde van het betreffende actief.

Materiële vaste activa

De gebouwen, inventaris en materieel worden gewaardeerd tegen hun kostprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. De kostprijs bestaat uit de verkrijgings- of vervaardigingsprijs en overige kosten om de activa op hun plaats en in de staat te krijgen noodzakelijk voor het beoogde gebruik. De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur rekening houdend met de restwaarde. Afschrijving start op het moment dat een actief beschikbaar is voor het beoogde gebruik en wordt beëindigd bij buitengebruikstelling of bij desinvestering.

Onderhoudsuitgaven worden slechts geactiveerd wanneer zij de gebruiksduur van het object verlengen.

Vorraden

Vorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en bijkomende kosten. Handelskortingen, rabatten en soortgelijke (te) ontvangen vergoedingen met betrekking tot de inkoop worden in mindering gebracht op de verkrijgingsprijs. Bij de waardering van de voorraden wordt rekening gehouden met de eventueel op balansdatum opgetreden waardeverminderingen.

Liquide middelen

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien liquide middelen niet ter vrije beschikking staan, wordt hiermee rekening gehouden bij de waardering.

Continuïteitsreserve

De continuïteitsreserve is gevormd om de continuïteit te waarborgen in geval van (tijdelijke) sterk tegenvallende opbrengsten en om zeker te stellen dat de instelling ook in de toekomst aan haar verplichtingen kan voldoen. De reserve is gebaseerd op een risicoanalyse.

Bestemmingsreserves

Het bestuur heeft een deel van de bestemmingsreserves afgezonderd voor specifieke doelen. De beperkte bestedingsmogelijkheid van de bestemmingsreserve is door het bestuur bepaald, en betreft geen verplichting. Het bestuur kan deze beperking zelf opheffen.

Bestemmingsfondsen

Bestemmingsfonds(en) betreffen middelen die zijn verkregen met een door derden aangegeven specifieke bestemming.

Voorziening jubileumuitkering

De voorziening jubilea wordt opgenomen tegen de waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband.

Baten uit eigen fondsenwerving

De baten uit eigen fondsenwerving worden verantwoord voor het door de instelling ontvangen bedrag zonder dat de door de eigen organisatie gemaakte kosten in mindering zijn gebracht. Bijdragen die zijn ontvangen van sponsors, zijnde bijdragen waar geen evenredige tegenprestatie voor de geleverde goederen of diensten tegenover staat, zijn verantwoord als baten uit eigen fondsenwerving.

Donaties en giften

Donaties en giften worden verantwoord in het jaar dat de gelden worden ontvangen.

Verkoop van artikelen

Opbrengsten uit de verkoop van artikelen worden onder de baten tegen de brutowinst opgenomen. De brutowinst is de netto-omzet verminderd met de kostprijs van de verkochte artikelen. Onder de netto-omzet wordt verstaan de opbrengst onder aftrek van kortingen en over de omzet geheven belastingen. Onder de kostprijs wordt verstaan de inkoopwaarde van de goederen.

Huuropbrengsten

Huuropbrengsten worden lineair in de staat van baten en lasten opgenomen op basis van de duur van de huurovereenkomst.

Baten van loterij organisaties

De ontvangen bijdragen uit nationale loterijen en bijdragen van andere fondsenwervende instellingen worden als 'baten van loterij organisaties' verantwoord voor het ontvangen bedrag. Verwerking vindt plaats in het jaar waarin de bate door die derde is toegezegd.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en beleggingsopbrengsten worden netto verantwoord onder de post 'financiële baten en lasten'. De kosten van beleggingen, zoals bankkosten en kosten van beheer door derden en de eigen organisatie worden hierop in mindering gebracht.

Effecten

De ter beurze genoteerde obligaties en aandelen behoren tot een handelsportefeuille en worden gewaardeerd op de beurswaarde per balansdatum, waarbij zowel ongerealiseerde als gerealiseerde waardeveranderingen direct in de staat van baten en lasten worden verantwoord.

Subsidies

Overheidssubsidies worden aanvankelijk in de balans opgenomen als vooruit ontvangen baten. Zodra er redelijke zekerheid bestaat dat zij zullen worden ontvangen en dat de organisatie zal voldoen aan de daaraan verbonden voorwaarden wordt de subsidie als bate verantwoord. Subsidies ter compensatie van door de organisatie gemaakte kosten worden systematisch als opbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen in dezelfde periode als die waarin de kosten worden gemaakt. Subsidies ter compensatie van de organisatie voor de kosten van een actief worden direct opgenomen onder de investeringssubsidies onder de langlopende schulden. Hieruit valt jaarlijks het saldo van baten en lasten een bedrag vrij naar rato van de afschrijvingen op het materieel vast actief.

In het kader van de doelstelling zijn gronden aangeschaft met het doel deze zelf te beheren. In de branche is het gebruikelijk om deze aankopen direct via de exploitatie te verwerken, conform RJ 650.201. De investering wordt hierbij ineens ten laste van de staat van baten en lasten gebracht.

Lasten

De kosten worden toegerekend aan de doelstellingen, werving baten en beheer en administratie middels de volgende toerekeningsmethodiek. Direct toerekenbare kosten worden direct toegerekend aan de categorieën doelstellingen, werving baten of beheer en administratie. Uitvoeringslasten worden toegerekend aan de doelstellingen, werving baten en beheer en administratie op basis van de werkelijk bestede uren, via een vastgesteld voorcalculatorisch intern uurtarief. De uren worden bepaald op functieniveau. Het interne uurtarief wordt als volgt berekend "totaal van de loonkosten gedeeld door het aantal productieve uren en een opslag voor overhead per uur".

Personeel

De beloningen van het personeel worden als last in de staat van baten en lasten verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Indien de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de stichting.

Pensioenen

Stichting Flevo-Landschap heeft de pensioenen van haar medewerkers ondergebracht bij Stichting BPL-Pensioen (BPL). De beleidsdekkingsgraad van BPL bedroeg 115,9% per 31 december 2022 (2021: 105,6%). De pensioenregeling kwalificeert als een middelloonregeling. De jaarlijkse opbouw van de pensioenaanspraken bedraagt een % conform de leeftijdsstaffel van het pensioengevend salaris dat is gebaseerd op het brutoloon minus een franchise. In 2022 bedraagt de franchise € 14.618 (2021: €14.309). Het pensioengevend salaris in de basisregeling was in 2022 gemaximeerd tot € 59.706 (2021: € 58.311). De jaarlijkse premie die voor rekening komt van de werkgever bedraagt maximaal 72,3% (2021: 79%) van het pensioengevend salaris. De pensioenverplichtingen worden gewaardeerd volgens de 'verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering'. In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als een last in de staat van baten en lasten verantwoord. Ultimo 2022 zijn er evenals ultimo 2021 geen verplichtingen waarvoor een pensioenvoorziening is opgenomen.

Operational lease

Als de organisatie optreedt als lessee in een operationele lease, wordt het leaseobject niet geactiveerd. Leasebetalingen inzake de operationele lease worden lineair over de leaseperiode ten laste van de staat van baten en lasten gebracht.

Vennootschapsbelasting

De Stichting is vrijgesteld van vennootschapsbelasting.

ACTIVA

VASTE ACTIVA

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa benoemd onder materieel worden aangewend direct in het kader van de doelstelling. De gebouwen en inventaris zijn benodigd voor de bedrijfsvoering. De verzekeringswaarde van de gebouwen (inclusief om niet verkregen) bedraagt €9,7 miljoen (2021: €9,5 miljoen). De verzekeringswaarde van de inventaris en dergelijken bedraagt €1,2 miljoen (2021: €1,1 miljoen).

Gebouwen en materieel

De afschrijving op de gebouwen vindt plaats in 25 - 40 jaar. Indien er sprake is van bestaande gebouwen wordt de afschrijvingstermijn conform de verwachte economische gebruiksduur aangepast. De afschrijving van het materieel bedraagt 7% - 25% van de aanschaffingswaarde afhankelijk van de aard van het materieel.

Inventaris

Dit betreft computerapparatuur en kantoorinventaris. De afschrijving bedraagt 7% - 33% van de aanschafwaarde. De afschrijvingspercentages zijn in de regel gebaseerd op de Algemene Subsidieverordening Flevoland (ASF). Bij enkele kantoorapparaten (computers, server en centrale printer) en enkele beheerinstrumenten, die van vitaal belang zijn voor de bedrijfsvoering, wordt in sommige gevallen een van de ASF afwijkende afschrijvingstermijn gehanteerd, gebaseerd op economische gebruiksduur.

Terreinen

Terreinen zijn gewaardeerd op nihil omdat de toekomstige exploitatie negatief is en het beleid van de organisatie is om de terreinen te beheren en niet om de terreinen in de toekomst te vervreemden. Het totaal areaal in beheer (ha eigendom en erfpacht) bedraagt 5.132 ha (2021: 5.118 ha). In 2022 is 15 ha aangekocht en 1 ha verkocht.

Het verloop van de materiële vaste activa is als volgt te specificeren:

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€
Stand per 1 januari		
Aanschaffingswaarde	4.433.457	3.922.156
Cumulatieve afschrijvingen	- 1.976.946	- 1.860.873
	<u>2.456.511</u>	<u>2.061.283</u>
Mutaties		
Investeringen	260.509	640.681
Desinvesteringen	- 38.211	- 129.380
Buitengebruikstelling activa	- 121.069	0
Afschrijving desinvesteringen	27.450	129.380
Afschrijvingen	- 257.402	- 245.454
Afschrijving buitengebruikgestelde activa	121.069	0
	<u>- 7.654</u>	<u>395.227</u>
Stand per 31 december		
Aanschaffingswaarde	4.534.686	4.433.457
Cumulatieve afschrijvingen	- 2.085.829	- 1.976.946
	<u>2.448.857</u>	<u>2.456.511</u>

De boekwaarden per 2022 zijn per onderdeel als volgt te specificeren:

	<u>Gebouwen</u>	<u>Materieel</u>	<u>Inventaris</u>	<u>Totaal</u>
	€	€	€	€
Stand per 1 januari				
Aanschaffingswaarde	2.340.776	1.663.633	429.048	4.433.458
Cumulatieve afschrijvingen	- 1.101.718	- 563.498	- 311.730	- 1.976.946
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Boekwaarde	1.239.058	1.100.135	117.318	2.456.511
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>
Mutaties				
Investeringsen	144.760	43.465	72.284	260.509
Desinvesteringen	- 10.859	- 27.352	0	- 38.211
Buitengebruikstelling activa	- 121.069	0	0	- 121.069
Afschrijving desinvesteringen	98	27.352	0	27.450
Afschrijvingen	- 78.529	- 146.004	- 32.869	- 257.402
Afschrijving buitengebruikgestelde activa	121.069	0	0	121.069
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	55.470	- 102.539	39.415	- 7.654
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>
Stand per 31 december				
Aanschaffingswaarde	2.353.608	1.679.746	501.332	4.534.687
Cumulatieve afschrijvingen	- 1.059.080	- 682.150	- 344.599	- 2.085.829
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Boekwaarde	1.294.528	997.596	156.733	2.448.857
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

In 2021 waren de boekwaarden per onderdeel als volgt te specificeren:

	Gebouwen €	Materieel €	Inventaris €	Totaal €
Stand per 1 januari				
Aanschaffingswaarde	2.184.190	1.385.634	352.332	3.922.156
Cumulatieve afschrijvingen	- 1.029.158	- 550.606	- 281.109	- 1.860.873
Boekwaarde	1.155.033	835.028	71.223	2.061.283
Mutaties				
Investerings	156.586	407.380	76.716	640.682
Desinvesteringen	0	- 129.380	0	- 129.380
Afschrijving desinvesteringen	0	129.380	0	129.380
Afschrijvingen	- 72.561	- 142.272	- 30.621	- 245.454
	84.025	265.108	46.095	395.228
Stand per 31 december				
Aanschaffingswaarde	2.340.776	1.663.634	429.048	4.433.458
Cumulatieve afschrijvingen	- 1.101.718	- 563.498	- 311.730	- 1.976.946
Boekwaarde	1.239.058	1.100.136	117.318	2.456.512

VLOTTENDE ACTIVA

Effecten

De stichting heeft zich georiënteerd op passende beleggingsvormen die voldoende zekerheid bieden voor rendement met beperkte risico's. In 2014 zijn de middelen op basis van een nieuw opgesteld Beleggingsstatuut herbelegd. In 2021 is het statuut op onderdelen herzien en aangepast. Het vermogensbeheer is uitbesteed aan de twee vermogensbeheerders Triodos en ING. De gerealiseerde waardeverschillen bij verkoop alsmede de niet-gerealiseerde waardeverschillen per balansdatum worden verantwoord onder het resultaat uit beleggingen in de staat van baten en lasten.

	31-12-2022	31-12-2021
	€	€
Portefeuille Triodos	2.238.804	2.564.275
Portefeuille ING	2.282.575	2.644.751
	<u>4.521.379</u>	<u>5.209.026</u>

De beleggingsportefeuilles worden gewaardeerd tegen actuele waarde ultimo boekjaar. De effecten bestaan uit per 31 december 2022 uit aandelen en obligaties (2021: obligaties). De aandelen worden voornamelijk gehouden als valuta-eenheid EUR (60%), USD (23%) en JPY (8%). De obligaties hebben per 31 december 2022 de volgende rating: AA+ t/m AA- (38%), A+ t/m A- (21%), BBB+ t/m BBB- (14%) en geen rating (26%). De verkrijgingsprijs van de effecten is € 4.844.982 (2021: € 5.171.177). De gemiddelde duration van de obligaties is 5 jaar en 9 maanden (2021: 5 jaar en 0 maanden). Over 2022 was het gemiddelde effectieve rendement -/- 13,20% (2021: -/- 2,33%).

De aandelen en obligaties zijn allen beursgenoteerd.

Voorraden

	31-12-2022	31-12-2021
	€	€
Winkel bezoekerscentra	19.362	21.563
Voorraad kleding	13.484	0
Voorziening mogelijk incourant	- 2.323	- 2.587
Totaal	<u>30.523</u>	<u>18.976</u>

Dit betreft de voorraad artikelen van het bezoekerscentrum welke voor verkoop zijn bedoeld. De voorraad wordt aangehouden voor directe aanwending in het kader van de doelstelling. Daarnaast wordt een voorraad kleding aangehouden voor medewerkers en vrijwilligers.

Vorderingen en overlopende activa

	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>
	€	€
Debiteuren	437.368	215.293
Subsidievorderingen	4.361.479	3.203.501
Belastingen en sociale premies	95.470	30.000
Overig vorderingen en overlopende activa	242.678	1.177.240
	<u>5.136.995</u>	<u>4.626.033</u>

Debiteuren

Vorderingen op debiteuren worden gewaardeerd onder aftrek van een voorziening wegens mogelijke oninbaarheid. Een voorziening wegens mogelijke oninbaarheid is individueel bepaald.

In de debiteuren is ultimo 2022 zijn geen bedragen begrepen (2021: € 0) met een resterende looptijd van langer dan 1 jaar.

Subsidies

Subsidievorderingen worden opgenomen voor het totaal toegekende bedrag en bij definitieve toekenning door de subsidieverstrekker.

Subsidies

	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>
	€	€
Subsidievorderingen	<u>4.361.479</u>	<u>3.203.501</u>

Belastingen en sociale premies

	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>
	€	€
Omzetbelasting	<u>95.470</u>	<u>30.000</u>

Overige vorderingen en overlopende activa

In de overige vorderingen is ultimo 2022 geen bedrag begrepen (2021: € 0) met een resterende looptijd van langer dan 1 jaar.

	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>
	€	€
Couponrente	9.465	15.185
Overige vorderingen	233.213	1.162.055
	<u>242.678</u>	<u>1.177.240</u>

Liquide middelen

Liquide middelen

	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>
	€	€
Kasgelden	3.012	4.663
Banktegoeden	10.965.175	14.416.059
Gelden onderweg	523	3.667
	<u>10.968.710</u>	<u>14.424.389</u>

De liquide middelen zijn terstond opeisbaar.

PASSIVA

RESERVES EN FONDSSEN

Continuïteitsreserve Het Flevo-Landschap

Beschermen van natuur in Flevoland kost geld, nu en later. Om te kunnen garanderen dat Het Flevo-Landschap haar natuurgebieden ook in de verre toekomst kan behouden en beschermen en gezien het resultaat van de structurele baten en lasten en het afbreukrisico daarvan, acht het bestuur een continuïteitsreserve nodig.

De stichting heeft statutair tot doel het behoud, beheer en ontwikkeling van natuurwetenschappelijk, landschappelijk en/of cultuurhistorisch opzicht waardevolle terreinen gelegen in de provincie Flevoland, alsmede meer in het algemeen het bevorderen van het behoud en het herstel van natuur en landschap en van de zuiverheid van water, bodem en lucht in deze provincie, zomede het geven van voorlichting hierover. De achterliggende gedachte is, om met aangepaste activiteiten eeuwigdurend door te kunnen gaan met de instandhouding en het beheer van de natuurterreinen.

De hoogte van de benodigde continuïteitsreserve wordt berekend door enerzijds de korte termijn risico's te benoemen en te waarderen en anderzijds wordt berekend wat de normale exploitatie op jaarbasis bedraagt. De berekening is als volgt:

Totaalsamenvatting continuïteitsreserve Flevo Landschap		
Totaalwaarde risicoprofiel		517.500 (A)
Personeelskosten	2.284.241 (B)	
Externe kosten reguliere exploitatie	<u>1.495.234 (C)</u>	
Totale kosten reguliere exploitatie	3.779.475	
Factor	0,5	
		<u>1.889.737 (D)</u>
Continuïteitsreserve		2.407.237
Maandenfactor		1,5
Totaalwaarde Continuïteitsreserve		3.610.856

Vanuit de risico-inventarisatie zijn negen risico's beschreven; hierbij is de financiële impact en de kans op voorkomen ingeschat. Rekening houdend met een zekerheidspercentage van 90% wordt de waarde (A) berekend op € 517.250 (2021: € 596.250).

Voor de berekening van de normale exploitatie wordt uitgegaan van de gemiddelde personeelskosten (B) en externe kosten (C) over de afgelopen 3 jaar. Daarbij wordt rekening gehouden met nu al bekende toekomstige stijging van lasten. Omdat de kans dat alle inkomstenstromen wegvallen beperkt is, wordt er een factor van 0,5 toegepast.

De continuïteitsreserve moet minimaal 18 maanden dekken en daarom wordt er gerekend met een jaarfactor van 1,5. Verwachting is dat wanneer een calamiteit zich voordoet en structureel invloed heeft op de continuïteit er een jaar tot 1,5 jaar benodigd is om bijvoorbeeld alternatieve inkomstenbronnen aan te spreken.

Per 31-12-2022 is het saldo van de continuïteitsreserve €3.610.856 (2021: €3.734.210).

De berekening was in 2021:

Totaalsamenvatting continuïteitsreserve Flevo Landschap	
Totaalwaarde risicoprofiel	596.250 (A)
Personeelskosten	2.140.929 (B)
Externe kosten reguliere exploitatie	<u>1.645.516 (C)</u>
Totale kosten reguliere exploitatie	3.786.446
Factor	0,5
	<u>1.893.223 (D)</u>
Continuïteitsreserve	2.489.473
Jaarfactor	1,5
Totaalwaarde Continuïteitsreserve	3.734.210

Bestemmingsreserve gebiedsontwikkeling Natuur en Landschap (projecten)

Het beheren, herstellen én ontwikkelen van natuur, landschap en cultureel erfgoed: dat is waarom Het Flevo-landschap in 1986 is opgericht. Centraal stond daarin het behouden, of zelfs vergroten van de rijkdom aan soorten en ecosystemen van de natuur. De afgelopen jaren is daar ook nadrukkelijk het organiseren van natuurbeleving en natuurbetrokkenheid aan toegevoegd. Met partners (overheden, maatschappelijke organisaties en bedrijfsleven) gebieden in Flevoland verder ontwikkelen. Dit is in het beleidsplan 2020-2023 vastgelegd. Een aantal grote projecten wordt voorbereid en uitgevoerd. Het Flevo-landschap participeert in Nationaal Park Nieuw Land. Voor wat betreft de ontwikkeling van nieuwe natuur is het provinciale Programma Nieuwe Natuur Flevoland leidend. In dat kader zijn de projecten Noorderwold-Eemvallei, Gouden Randen langs de Pampushout, Urkerveld en Zuidpunt Schokland gehonoreerd. Het gaat hier in alle gevallen om nieuwe natuur die een brug slaat tussen natuur en agrarisch gebied, om de biodiversiteit te vergroten en om de brug te slaan naar agrariërs en stedelingen. Voor de cofinanciering van dergelijke projecten met het karakter van gebiedsontwikkeling is deze reserve gevormd, o.a. uit de beschikbare middelen Nationale Postcode Loterij en Afvalfonds.

	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>
	€	€
Stand per 1 januari	3.716.985	4.388.669
Dotatie	960.200	937.500
Onttrekking	<u>- 2.758.948</u>	<u>- 1.609.184</u>
Stand per 31 december	<u><u>1.918.237</u></u>	<u><u>3.716.985</u></u>

Bestemmingsreserve giften, schenkingen en erfstellingen

Giften en schenkingen van bedrijven en particulieren alsmede erfstellingen zijn in de staat van baten en lasten opgenomen onder baten van particulieren en worden vervolgens opgenomen onder dotatie reserves. De desbetreffende dotaties zijn gereserveerd in een reserve voor zover de maximale omvang van de reserve nog niet is bereikt. De donaties kennen geen beperkingen, maar doelstelling is om de middelen te besteden aan bijzondere projecten die zonder deze bijdrage niet gerealiseerd konden worden. Daarbij wordt rekening gehouden met de achtergrond van de erflater.

Deze reserve kan worden aangewend ten behoeve van incidentele bestedingen die het draagvlak voor de taakuitoefening bij het brede publiek kunnen ondersteunen, of die de directe doelstelling voor de bescherming en ontwikkeling van natuur en landschap positief kunnen beïnvloeden. Bij het laatste kan bijvoorbeeld gedacht worden aan (terrein)aankopen, uitbreidingen of onderhoud waarvan de kosten niet of niet geheel worden gedekt door de reguliere subsidieverstrekkingen. Het Flevo-landschap heeft in 2022 geen giften (2021: € 0) en in totaal € 10.000 aan legaten toegevoegd aan de bestemmingsreserve giften, schenkingen en erfstellingen (2021: € 2.500).

	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>
	€	€
Stand per 1 januari	296.956	296.956
Dotatie	10.000	2.500
Onttrekking	0	- 2.500
	<hr/>	<hr/>
Stand per 31 december	<u>306.956</u>	<u>296.956</u>

Bestemmingsreserve onroerend goed en materieel

Alle gebouwen en inventaris zijn benodigd voor de bedrijfsvoering.

Het Flevo-Landschap investeert zelf in de aankoop van nieuw materieel, waarover ook wordt afgeschreven. De reserve zal mede worden aangewend voor ARBO-gerelateerde investeringen bij de aanschaf van nieuw materieel.

Aan zowel terreinen, gebouwen als aan publieksfaciliteiten (o.a. bezoekerscentra en ontvangstlocaties) dienen regelmatig onderhouds- en herstelwerkzaamheden van enige omvang plaats te vinden. Teneinde over voldoende middelen te beschikken op het moment van periodiek onderhoud dient jaarlijks een reservering ten laste van de exploitatie te worden gebracht.

Voorts dient jaarlijks een reservering ten laste van de exploitatie plaats te vinden teneinde op termijn vervangende investeringen in onroerende goederen te kunnen realiseren.

In 2022 heeft er op basis van de waarde van het onroerend goed en materieel geen dotatie aan de reserve plaatsgevonden (2021: € 78.857). In 2022 heeft er een onttrekking plaatsgevonden van € 418.574 (2021: € 37.638).

	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>
	€	€
Stand per 1 januari	2.306.112	2.264.893
Dotatie	0	78.857
Onttrekking	- 418.574	- 37.638
	<hr/>	<hr/>
Stand per 31 december	<u>1.887.538</u>	<u>2.306.112</u>

Bestemmingsreserve terreinbeheer

Teneinde fluctuaties in de jaarlijkse beheerkosten zelfstandig te kunnen opvangen, zonder dat daarbij aanvullend aanspraak op externe middelen behoeft te worden gedaan, acht de stichting het wenselijk een reserve op te bouwen. Dit kan zich voordoen:

- Bij overname van (tijdelijke) beheerverplichtingen en/of van onderhouds- en herplantverplichting voor een aantal terreinen en verhardingen. De daarbij bedongen afkoopsommen worden in eerste aanleg gepassiveerd en middels evenredige jaarlijkse vrijval ten gunste van de exploitatie gebracht over een periode van tien jaar. De kosten van het regelmatig onderhoud alsmede de overige uit de verplichtingen voortvloeiende lasten worden bekostigd uit de exploitatie van het betreffende jaar;
- Wanneer terreinen om ruimtelijke ordeningsredenen verkocht of terug geleverd dienen te worden, moeten compensatie aankopen worden gerealiseerd. Compensatie dient zorgvuldig plaats te vinden en realisatie is afhankelijk van aanbod op de grondmarkt, van relatie met beheergebieden van het Flevo-Landschap en of nieuw gedachte natuurontwikkeling. De financiële compensatie die ontvangen is, wordt gestort in deze reserve. Middelen zullen worden ingezet voor compensatieaankopen en inrichting daarvan en het bekostigen van de daarvoor noodzakelijke proceskosten;
- Als het kappen en afvoeren van oude of zieke beplanting niet direct gevolgd kan worden door nieuwe aanplant. Opbrengst uit houtverkoop landschappelijke beplanting wordt dan gelabeld voor herinvestering in de vervanging van de landschappelijke beplanting. In 2022 heeft er voor €19.181 (2021: € 50.408) herbeplanting plaatsgevonden en is ten laste van de winst-en-verliesrekening gebracht.
- In 2022 is voor het Otterverblijf €47.638 onttrokken uit deze bestemmingsreserve (2021: €140.000).
- Vanaf 2010 ontvangt het Flevo-Landschap bijdragen in het kader van de nieuwe Subsidieregeling Natuur en Landschap (SNL). In 2023 is voor de beheergebieden opnieuw een contract gesloten met een looptijd van drie jaar. Na afloop van de contractperiode dienen natuurdoelen gerealiseerd te zijn.

Dotatie aan de reserve wordt gerealiseerd door in jaren met een gunstig exploitatieresultaat het overschot toe te voegen aan de reserve.

	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>
	€	€
Stand per 1 januari	66.819	206.819
Dotatie		0
Onttrekking	- 66.819	- 140.000
	<hr/>	<hr/>
Stand per 31 december	<u>0</u>	<u>66.819</u>

Bestemmingsreserve herstel en ontwikkeling Natuur, Landschap Cultuurhistorie

Voor de voorbereiding van projecten van natuurherstel en natuurontwikkeling zijn financiële middelen benodigd, dit betreft met name de ontwikkeling van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Het Flevo-Landschap heeft hiervoor een bestemmingsreserve ingericht. Voor projecten waar cofinanciering een vereiste is of anderszins geen financiering is te verkrijgen kunnen middelen aan deze reserve worden onttrokken ten behoeve van planvorming en voorbereiding.

Het Flevo-Landschap verwacht in komende jaren in toenemende mate geconfronteerd te zullen worden met aan water gerelateerde vraagstukken. Uit deze reserve zullen bestedingen kunnen worden verricht die niet uit andere hoofde gedekt kunnen worden op het vlak van vergroten hydrologische kennis, planvorming, voorbereiding en uitvoering van herstel en ontwikkeling van waterbeheersingsmiddelen.

Bij de uitvoering van projecten voor natuurherstel en natuurontwikkeling heeft het Flevo-Landschap baten gerealiseerd uit onder meer verkoop gewas en uitkomende grond. Deze baten zijn bestemd ten behoeve van de realisatie van ecologische inrichtingsprojecten binnen terreinen van het Flevo-Landschap.

	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>
	€	€
Stand per 1 januari	247.497	247.497
Dotatie	0	0
Onttrekking	16.079	0
	<hr/>	<hr/>
Stand per 31 december	<u>263.576</u>	<u>247.497</u>

In 2022 heeft er een dotatie van €16.079 plaatsgevonden in het kader van toekomstige verplichtingen voor het project Beleef Werelderfgoed Schokland (2021: €0).

Algemene reserve

De algemene reserve wordt aangehouden om toekomstige verliezen op te vangen.

In 2022 hebben wij de resterende algemene reserve van € 47.069 onttrokken (2021: negatieve resultaat € 171.450 ten laste van de algemene reserve te brengen).

	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>
	€	€
Stand per 1 januari	47.069	218.519
Dotatie	0	0
Onttrekking	- 47.069	- 171.450
	<hr/>	<hr/>
Stand per 31 december	<u>0</u>	<u>47.069</u>

Fondsen door derden bepaald

	31-12-2022	31-12-2021
	€	€
Beheerfonds Havenhoofd Kop van 't Ende	137.210	137.210
Fonds Zuidlob	11.341	11.341
Fonds onderhoud infrastructuur Schokland	71.259	71.259
Fonds Pampushout Zuid	522.750	522.750
Fonds Projecten Programma Nieuwe Natuur	12.674.292	12.337.659
	<u>13.416.852</u>	<u>13.080.219</u>

Stichting Flevo-Landschap heeft de taak en doelstelling inzake het behoud en beheer van het voormalig havenhoofd Kop van 't Ende overgenomen van Stichting Herstel Kop van 't Ende. Daartoe is in 1994 de ondergrond overgedragen. Van de voormalige Stichting Herstel Kop van 't Ende en de Provincie Flevoland zijn destijds middelen verkregen ten behoeve van toekomstige kosten van beheer en onderhoud van het havenhoofd onder de voorwaarde dat het openbaar gebied permanent toegankelijk zal blijven. Het maximum van dit fonds was bepaald op € 90.000. In 2009 is het maximum opnieuw bepaald in verband met de realisatie van het herstel van het Havenhoofd. Deze is per 2009 op basis van de werkelijke investeringen (ter grootte van € 300.000) verhoogd tot de benodigde cofinanciering van € 150.000.

Beheerfonds Havenhoofd Kop van 't Ende		
Stand per 1 januari	137.210	137.210
Mutatie	0	0
	<u>137.210</u>	<u>137.210</u>
Stand per 31 december	<u>137.210</u>	<u>137.210</u>

De realiserende partij van het Windpark Zuidlob heeft bij het in gebruik nemen eenmalig een bedrag van € 308.330 aan het Flevo-Landschap gedoneerd. Het Flevo-Landschap dient deze middelen te besteden aan behoud en versterking van de kwaliteit van het Natuurnetwerk Nederland (NNN), primair in de Zuidlob. In 2022 zijn nog enkele werkzaamheden uitgevoerd. Hiervoor zijn geen kosten (2021: € 4.212) gemaakt.

Fonds Zuidlob		
Stand per 1 januari	11.341	15.552
Mutatie	0	- 4.212
	<u>11.341</u>	<u>11.341</u>
Stand per 31 december	<u>11.341</u>	<u>11.341</u>

Op Schokland zijn in 2000 investeringen in recreatie- en beheerinfrastructuur gerealiseerd met behulp van subsidies van overheden. Gelijktijdig bij verkrijging van de investeringsmiddelen is een permanente instandhoudingverplichting voor de infrastructuur overeengekomen. Daartoe zijn van de overheden, die gebiedspartner zijn in het Gebiedsgericht Beleid Schokland, subsidies verkregen ter dekking van het langjarige beheer en onderhoud van de infrastructuur op Schokland.

	€	€
Fonds onderhoud infrastructuur Schokland		
Stand per 1 januari	71.259	71.259
Mutatie	0	0
Stand per 31 december	71.259	71.259

Eind 2014 is voortvloeiend uit de structuurvisie RRAAM het Fonds Verstedelijking Almere (FVA) in het leven geroepen. Dit fonds wordt gevoed door rijk, provincie en gemeente. Het fonds is bestemd voor de ontwikkeling van Almere 2.0 (voorheen de schaa sprong genoemd).

Hieruit is in 2016 het project 1^e fase Ontwikkelingsplan Pampushout-zuid gehonoreerd met een omvang van € 2.022.498. Conform de Intentieovereenkomst uit 2011 dient Het Flevo-landschap 1/3 bij te dragen op voorwaarde dat de andere partijen de andere 2/3 bijdragen.

In een brief aan de Beheerder van Het Fonds Verstedelijking Almere heeft Het Flevo-landschap bevestigd dat Het Flevo-landschap middelen gereserveerd heeft om 1/3 van de kosten 1^e fase Ontwikkelingsplan Pampushout-zuid te dragen. Van deze middelen is €522.750 bestemd voor beheer en onderhoud gedurende 20 jaar gerekend vanaf de oplevering van het project. Hiervoor zijn eigen middelen gedoteerd aan het fonds Pampushout Zuid. De resterende eigen bijdrage € 151.416 is bestemd voor werkzaamheden in het project en zijn besteed in 2015 en 2016. In 2019 is het project opgeleverd en definitief financieel afgewikkeld.

Fonds Pampushout Zuid		
Stand per 1 januari	522.750	522.750
Mutatie	0	0
Stand per 31 december	522.750	522.750

Fonds projecten Programma Nieuwe Natuur Flevoland

De projecten nieuwe natuur komen in de fase van realisatie. Hiertoe worden met de provincie realisatieovereenkomsten gesloten. In lijn met de afspraken die met de Provincie zijn gemaakt in het kader van Programma Nieuwe Natuur Flevoland worden de met PNB-subsidie verworven gronden in eigendom van Stichting Flevo-Landschap ingezet in de gehonoreerde projecten. De genoemde gronden kunnen worden ingezet als ruilgrond dan wel worden vervreemd om zo geld te genereren voor aankopen, inrichting of beheer ten behoeve van de projecten nieuwe natuur. Na inrichting van het gebied is het Flevo-Landschap verplicht om deze 20 jaar in stand te houden, de beheerkosten worden gedekt vanuit het fonds. De middelen die vrijkomen bij verkoop van gronden worden gedoteerd aan dit fonds.

	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>
	€	€
Fonds Projecten Programma Nieuwe Natuur		
Stand per 1 januari	12.337.658	11.109.656
Dotatie	2.380.573	3.451.464
Onttrekking	- 3.010.620	- 2.223.462
Mutatie	966.681	
	<hr/>	<hr/>
Stand per 31 december	<u>12.674.292</u>	<u>12.337.658</u>

Voorzieningen

	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>
	€	€
Jubileumuitkeringen		
Stand per 1 januari	14.598	12.810
Dotatie	0	1.788
Vrijval	- 1.886	0
Onttrekking	- 7.161	0
	<hr/>	<hr/>
	<u>5.551</u>	<u>14.598</u>

Een werknemer ontvangt, in overeenstemming met de cao, bij een ononderbroken dienstverband van 25 en 40 jaar één bruto-maandsalaris. Het bedrag wordt netto uitgekeerd voor zover dat fiscaal is toegestaan. Voor medewerkers die in de komende 5 jaar een 25-jarig of 40-jarig jubileum vieren en waarbij het aannemelijk is dat deze ook behaald wordt is een voorziening opgenomen.

LANGLOPENDE SCHULDEN

	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>
	€	€
Investeringssubsidies	425.880	460.812
Langjarige overeenkomsten	12.221	31.701
	<u>438.101</u>	<u>492.513</u>

Investeringssubsidie

Het verloop is als volgt:

	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>
	€	€
Stand per 1 januari	460.812	495.744
Dotatie	0	0
Vrijval	- 34.932	- 34.932
	<u>425.880</u>	<u>460.812</u>

Investerings die zijn gefinancierd uit een subsidie zijn in het jaar van investering geactiveerd onder de materiële vaste activa en worden jaarlijks afgeschreven. Tegelijk is de verkregen subsidie via de staat van baten en lasten toegevoegd aan de post investeringssubsidies. Jaarlijks valt een bedrag vrij naar rato van de afschrijvingen op het materieel vast actief.

Langjarige overeenkomsten

In toenemende mate verzoeken derden om langjarige overeenkomsten voor het hebben, houden en onderhouden van voorzieningen in terreinen van het Flevo-Landschap. Voor zover verenigbaar met de doelstellingen in de beheerobjecten worden overeenkomsten gesloten voor perioden van tien jaar. De ontvangen vergoedingen hebben betrekking op dezelfde periode. De ontvangen gelden worden ten gunste van de post langjarige overeenkomsten geboekt. Jaarlijks valt een evenredig deel vrij om de exploitatie van het betreffende beheerobject te voeden.

Het verloop is als volgt:

	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>
	€	€
Stand per 1 januari	31.701	31.701
Dotatie nieuwe overeenkomsten	0	0
Vrijval	- 19.480	0
	<u>12.221</u>	<u>31.701</u>

KORTLOPENDE SCHULDEN

	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>
	€	€
Crediteuren	468.775	476.642
Belastingen, premies sociale verzekeringen en pensioenen	234.823	73.802
Overige schulden en overlopende passiva	555.199	2.181.514
	<u>1.258.797</u>	<u>2.731.958</u>

Vooruit ontvangen bedragen

Voor de uitvoering van projecten zijn van diverse subsidiegevers bedragen ontvangen, welke nog dienen te worden besteed. Mogelijk is een gedeelte hiervan langlopend. Bij het opstellen van de jaarrekening is een inschatting gemaakt welk deel kortlopend is. Dit betreft totaal €0 (2021: € 0).

Belastingen, premies sociale verzekeringen en pensioenen

	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>
	€	€
Loonheffing, sociale lasten en pensioenen	85.936	19.450
Omzetbelasting	148.887	54.352
	<u>234.823</u>	<u>73.802</u>

Overige schulden en overlopende passiva

	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>
	€	€
Vakantietoelage	91.066	84.816
Vakantiedagen	84.775	75.270
Vooruitontvangen bedragen	68.459	166
Nog te betalen bedragen	0	15.000
Overige schulden en overlopende passiva	310.899	2.006.261
	<u>555.199</u>	<u>2.181.514</u>

Overige schulden en overlopende passiva

Onder de overlopende passiva is een bedrag van €0 (2021: €25.450) begrepen met een resterende looptijd langer dan 1 jaar. Daarnaast zijn hieronder facturen opgenomen welke in het nieuwe boekjaar zijn ontvangen en betrekking hebben op het vorige boekjaar.

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN VERPLICHTINGEN

In verband met operational lease van kopieermachines bestaat per balansdatum een jaarlijkse verplichting van ca. €1.670 (31 december 2021 €1.670). De resterende looptijd is 2 jaar en 10 maanden (31 december 2021: 3 jaar en 10 maanden). De totale resterende verplichting bedraagt €3.062 (2021: € 4.732).

Klacht bij de Europese Commissie

Naar aanleiding van een klacht ingediend door enkele particuliere grondbezitters over de PNB regeling, welke klacht volgens de Europese Commissie later zou zijn 'opgevolgd' door de Vereniging Gelijkberechtiging Grondbezitters ('VGG'), oordeelde de Europese Commissie in een besluit d.d. 2 september 2015, dat de Staat de subsidieregeling weliswaar onterecht niet van tevoren heeft aangemeld bij de Commissie, maar keurde zij de regeling achteraf alsnog goed. Zowel de VGG als de natuurbeschermingsorganisaties hebben op verschillende gronden tegen dit besluit van de Europese Commissie beroep ingesteld. De VGG heeft beroep ingesteld, omdat zij van mening is dat de formele onderzoeksprocedure had moeten worden geopend. Wij hebben beroep aangetekend, omdat de natuurbeschermingsorganisaties - in tegen stelling tot de Europese Commissie - van mening zijn dat TBO's als Stichting Flevo-Landschap niet kwalificeren als 'onderneming', en aldus geen sprake is van staatssteun. Voorts is er naar het inzicht van de natuurbeschermingsorganisaties evenmin sprake geweest van een 'economisch voordeel', althans niet in de mate die de Europese Commissie lijkt aan te nemen en heeft de PNB regeling niet geleid tot een vervalsing van de mededinging en/of een beïnvloeding van het interstatelijk handelsverkeer, omdat het alleen gaat over Nederlands natuurbeheer.

Gevolgen/genomen maatregelen

In september 2020 is er een uitspraak geweest van het EU Hof van Justitie in Luxemburg. In dit arrest zijn de conclusies van het EU Gerecht uit 2018 in stand gelaten en is geoordeeld dat de Europese Commissie de PNB regeling middels een verkeerde onderzoeksprocedure heeft beoordeeld, en er zodoende een procedureel gebrek kleefde aan het eerdere besluit van de Europese Commissie uit 2015. Het gevolg van de arresten van het Gerecht en het EU-H of van Justitie is dat het besluit van de Europese Commissie van 2 september 2015 nietig is. De Europese Commissie zal de PNB regeling aan een hernieuwde beoordeling dienen te onderwerpen.

In het kader van de PNB regeling, gelijk de subsidieregelingen vóór de invoering van de PNB regeling in 1993, werden de TBO's belast met de aankoop of verkrijging van gronden ten behoeve van de totstandbrenging van de Nederlandse Ecologische Hoofdstructuur (thans: Natuurnetwerk Nederland) met als uitdrukkelijk doel de verworven gronden planmatig te transformeren en daarmee ook financieel af te waarderen tot natuurterrein, om deze eeuwigdurend als natuur te beheren en te behouden, alsmede open te stellen voor het publiek.

Eerder heeft de Europese Commissie geoordeeld dat een Duitse TBO kwalificeert als onderneming. In 2022 zijn onderhandelingen tussen de TBO's en de VGG gestart om te onderzoeken of partijen tot een onderhandse schikking kunnen komen. Ondanks dat er gestaag vooruitgang wordt geboekt in de onderhandelingen, is de uitkomst hiervan onzeker. Indien partijen er niet in zouden slagen om tot een onderhandse schikking te komen, is de uitkomst van een eventuele Nederlandse procedure voor de TBO's evenmin zeker. Desalniettemin dient er wel rekening te worden gehouden met een uitstroom van middelen, maar is er geen betrouwbare schatting te maken voor het opnemen van een voorziening.

Voor de volledigheid zij opgemerkt dat mocht de Europese Commissie na herbeoordeling tot de conclusie komen dat sprake is van (on)verenigbare staatssteun, de Staat gedwongen kan zijn (een deel van) de ontvangen steun en/of de rente daarover terug te vorderen hetgeen materiële gevolgen kan hebben voor de financiële positie van Stichting Flevo-Landschap. Ook bij een schikking dient rekening te worden gehouden met materiële gevolgen voor de financiële positie van Stichting Flevo-Landschap.

Instelling van algemeen nut

De stichting is een Algemeen Nut Beogende Instelling zoals bedoeld in het vierde lid van artikel 24 van de successiewet. Gegeven haar activiteiten wordt de stichting in beginsel niet als ondernemer aangemerkt voor de vennootschapsbelasting en omzetbelasting. De stichting is alleen BTW plichtig voor de BTW belaste activiteiten (zoals verkoop van goederen en producten etc.). Dit is een beperkte omzetstroom. Voorbelasting wordt naar rato verrekend in de aangifte.

Kredietrisico

De vorderingen uit hoofde van handelsdebiteuren betreffen bekende tegenpartijen. Het van toepassing zijnde risico is beperkt. Er is een beperkte voorziening dubieuze debiteuren opgenomen. Voor de kredietrisico's inzake de overige vorderingen wordt verwezen naar financiële vaste activa en vorderingen.

Renterisico en kasstroomrisico

Er is geen sprake van schulden met rente.

Liquiditeitsrisico

De organisatie loopt geen significante liquiditeitsrisico's. Er zijn voldoende liquiditeiten om meerdere jaren de organisatie voort te zetten.

D TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2022

BATEN

	2022	2021	Begroting
	€	€	€
Geworven baten			
Baten van particulieren	2022	2021	Begroting
Donatie begunstigers	258.366	246.801	250.000
Giften en legaten	30.562	52.999	0
	<u>288.928</u>	<u>299.800</u>	<u>250.000</u>
Baten van bedrijven	2022	2021	Begroting
Sponsoring	38.885	55.476	40.000
	<u>38.885</u>	<u>55.476</u>	<u>40.000</u>
Baten van loterij organisaties	2022	2021	Begroting
	€	€	€
Bijdrage Nationale Postcode Loterij lopend jaar	937.500	937.500	937.500
Besteding Nationale Postcode Loterij	1.566.541	1.609.184	1.564.639
	<u>1.566.541</u>	<u>1.609.184</u>	<u>1.564.639</u>
Baten van subsidies van overheden	2022	2021	Begroting
	€	€	€
Provincie Flevoland, beheer natuur en landschap (SNL)	1.428.242	1.428.242	1.367.838
Provincie Flevoland, organisatie Flevo-landschap	764.431	749.442	749.440
Projectsubsidies	778.428	1.141.055	4.613.219
	<u>2.971.101</u>	<u>3.318.739</u>	<u>6.730.497</u>

Provincie Flevoland, beheer natuur en landschap (SNL)

Vanuit de Provincie Flevoland is een meerjarige SNL-subsidie toegekend van beheer, natuur en landschap voor de periode van 2017 tot en met 2022. In april 2023 is een meerjarige SNL-subsidie toegekend van beheer, natuur en landschap voor de periode van 2023 tot en met 2025.

LASTEN

Besteed aan doelstellingen

	2022	2021
	€	€
Kaderstelling en kwaliteitsborging	739.047	571.340
Terreinbeheer	2.710.331	3.016.967
Natuurbeleving	216.033	260.571
Ontwikkeling en initiatieven	3.853.307	3.552.746
Samenwerking en draagvlak	909.299	748.415
Kosten Aansturing en organisatie	678.903	594.263
Totaal besteed aan doelstellingen	9.106.920	8.744.302

In het bestuursverslag is per doelstelling een uitgebreide toelichting opgenomen.

Werving baten

	2022	2021
	€	€
Baten eigen fondsenwerving	327.813	358.274
Kosten eigen fondsenwerving	- 49.776	- 41.266
Totaal eigen fondsenwerving	278.037	317.008
Kosten in % van baten eigen fondsenwerving	15%	12%

Kosten Aansturing en organisatie

De middelen besteed aan de productgroepen bedrijfsorganisatie en beleid/bestuur ten opzichte van de totale middelen besteed aan de doelstellingen, waarbij de grondaankopen buiten beschouwing zijn gelaten. Reden hiervoor is dat de grondaankopen sterk fluctueren over de jaren. Vanaf 2021 hebben wij de personeelskosten, geboekt op deze doelstelling door middel van doorbelastingen toegerekend aan de overige doelstellingen.

	2022	2021
	€	€
Totale lasten exclusief kosten verwervingen	7.058.760	6.840.080
Kosten Aansturing en organisatie	678.903	594.263
Kosten organisatie en administratie in % van totale lasten	10%	9%

	2022	%	2021	%
	€		€	
Besteed aan doelstelling exclusief kosten verwerkingen	7.058.760	90,64%	6.840.080	91,50%
Fondsenwervingskosten	49.776	0,64%	41.266	0,55%
Kosten beheer en administratie	678.903	8,72%	594.263	7,95%
Totale lasten exclusief kosten verwerkingen	7.787.439	100%	7.475.609	100%

Personeelskosten

	2022	2021	Begroting
	€	€	€
Personeelskosten			
Lonen en salarissen	2.458.997	2.282.542	2.360.607
Overige personeelskosten	262.951	172.632	132.650
	2.721.948	2.455.174	2.493.257
	2022	2021	Begroting
	€	€	€
Lonen en salarissen			
Brutolonen	1.829.738	1.703.917	
Sociale lasten	451.152	393.053	
Pensioen en VUT-premies	225.535	204.677	
	2.506.425	2.301.647	2.360.607
Ontvangen ziekengelduitkeringen	- 47.428	- 19.105	0
	2.458.997	2.282.542	2.360.607

Het gemiddeld aantal werknemers (in fte) bedroeg gedurende het verslagjaar 34,7 (2021: 32,5). De beloning van alle werknemers, inclusief de directeur volgt de beloningsstructuur van de Raam CAO Bos en Natuur Ondernemingsdeel De Landschappen.

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op de Stichting van toepassing zijnde regelgeving: 'het algemene WNT-maximum'. Het algemene bezoldigingsmaximum voor 2022 is vastgesteld op €216.000 (2021: €209.000).

Onder WNT vallen alle in Nederland gevestigde rechtspersonen, waaraan voor een periode van tenminste drie achtereenvolgende kalenderjaren een of meer subsidies wordt verleend, die samen per kalenderjaar ten minste €500.000 bedragen én ten minste voor 50% deel uitmaken van de inkomsten van deze rechtspersoon in dat kalenderjaar.

Flevo-Landschap voldoet niet aan bovengenoemde normen en licht de WNT toelichtingen vrijwillig toe. De directeur van Flevo-Landschap valt met zijn bezoldiging binnen deze normen.

De leden van de Raad van Toezicht zijn onbezoldigd.

Bezoldiging directie met dienstbetrekking

Gegevens 2022	
Bedragen x € 1	B. Huisman
Functiegegevens	Directeur- Bestuurder
Aanvang en einde functievervulling in 2021	1-1-2022 t/m 31-12-2022
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	111.890
Beloningen betaalbaar op termijn	9.081
<i>Subtotaal</i>	120.971
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	216.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Bezoldiging	120.971
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom De overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde Betaling	N.v.t.

Gegevens 2021	
Bedragen x € 1	B. Huisman
Functiegegevens	Directeur- Bestuurder
Aanvang en einde functievervulling in 2021	1-1-2021 t/m 31-12-2021
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	109.114
Beloningen betaalbaar op termijn	8.400
<i>Subtotaal</i>	117.514
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	209.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Bezoldiging	117.514

Bezoldiging directie zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

Gegevens 2022	
bedragen x € 1	J. Leentvaar
Functiegegevens	Directeur-bestuurder
Kalenderjaar	2022
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)	11-11-2022 t/m 31-12-2022
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	2
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar	167
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 206
Maxima op basis van de normbedragen per maand	57.200
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	34.402
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)	
Werkelijk uurtarief lager dan het maximum uurtarief?	Ja
Bezoldiging in de betreffende periode	26.305
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	26.305
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Bezoldiging	26.305
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.

Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 1.800 of minder

NAAM TOPFUNCTIONARIS	FUNCTIE
Mw. G.N Sweringa	Voorzitter RvT, remuneratie commissie
Dhr. L.T. van Bloois	Voorzitter audit commissie
Dhr. A.J. Lok	Audit commissie
Mw. A.J.M. Schelwald-van der Kley	Kwaliteitscommissie, remuneratie commissie
Dhr. J. Leentvaar	Kwaliteitscommissie
Dhr. A.E.O. van den Berg	Lid RvT

	2022	2021	Begroting
	€	€	€
Overige personeelskosten			
Reiskosten en onkostenvergoedingen	49.500	51.532	50.000
Veiligheidskleding- en werkkleding	22.014	17.117	17.650
Opleidingen en cursussen	22.040	16.356	20.000
Kantinekosten	6.055	3.408	5.000
Uitzendkrachten en stagiaires	123.231	38.204	40.000
Overige personeelskosten	40.111	46.015	0
	<u>262.951</u>	<u>172.632</u>	<u>132.650</u>

	2022	2021	Begroting
	€	€	€
Afschrijvingen op materiële vaste activa			
Materiële vaste activa			
Gebouwen	78.529	72.561	
Materieel	146.004	142.272	
Inventaris	32.869	30.621	
	<u>257.402</u>	<u>245.454</u>	<u>290.748</u>
Afschrijving Materiële vaste activa	257.402	245.454	290.748
Boekresultaat	- 303	- 67.814	0
Vrijval investeringssubsidie	- 34.932	- 30.912	- 34.932
	<u>222.167</u>	<u>146.728</u>	<u>255.816</u>

	2022	2021	Begroting
	€	€	€
Huisvestingskosten			
Gas, water en elektra	17.994	12.651	13.430
Onderhoud en schoonmaak	108.404	84.380	85.000
Belastingen en zakelijke lasten	8.532	9.731	10.000
Verzekeringen en beveiliging	27.232	21.427	22.000
Overige huisvestingskosten	22.804	13.495	21.000
	<u>184.966</u>	<u>141.684</u>	<u>151.430</u>

Kosten uitbesteed werk

	2022	2021	Begroting
	€	€	€
Werk derden	731.120	527.929	350.000
Overige kosten	34.412	41.332	0
Onderhoud en aanleg parkeerplaatsen	40.872	30.263	40.000
Onderhoud fietspaden	115.118	97.480	110.000
Kosten dieren	29.879	28.304	30.000
Uitbesteed werk projecten	1.760.982	2.116.584	4.123.000
	<u>2.712.383</u>	<u>2.841.892</u>	<u>4.653.000</u>

Grondverwervingen

	2022	2021	Begroting
	€	€	€
Grondverwervingen	2.048.160	1.904.222	0
	<u>2.048.160</u>	<u>1.904.222</u>	<u>0</u>

Materieelkosten

Materieelkosten

	2022	2021	Begroting
	€	€	€
Brandstof	78.232	54.790	40.000
Reparatie en onderhoud	77.680	63.611	75.000
Verzekeringen	19.800	18.896	18.000
	<u>175.712</u>	<u>137.297</u>	<u>133.000</u>
Totaal Materieelkosten	<u>175.712</u>	<u>137.297</u>	<u>133.000</u>

Voorlichting en promotie

	2022	2021	Begroting
	€	€	€
Promotiemateriaal en nieuwsbrieven	24.690	30.501	25.000
Folders en posters	3.014	667	0
Vrijwilligerskosten	37.390	17.220	20.000
Belangenbehartiging en representatie	20.861	18.437	20.000
Magazine	107.887	100.515	105.000
Promotie en representatie	32.133	52.998	40.000
Bezoekerscentra	39.850	43.136	40.000
	<u>265.825</u>	<u>263.475</u>	<u>250.000</u>

Algemene kosten	2022 €	2021 €	Begroting €
Kantoorbenodigdheden	1.995	1.497	1.500
Accountantskosten	83.480	52.605	32.000
Administratieve ondersteuning en salarisadministratie	6.873	7.879	4.500
Advieskosten	209.931	94.760	100.000
Juridische kosten	9.321	0	0
Telefoonkosten	44.940	43.269	45.000
Portiekosten	18.190	14.631	15.000
Bestuurskosten	14.278	7.109	8.000
Abonnementen en contributies	10.744	10.437	10.000
Drukwerk	20.738	11.555	12.000
Automatiseringskosten	225.886	209.658	160.000
Bijdrage De Landschappen	58.567	53.563	55.000
Verzekeringen algemeen	16.302	15.935	17.000
Overige algemene kosten	- 151.357	- 30.396	- 135.000
Voorziening dubieuze debiteuren	- 5.525	- 1.066	0
Kosten algemene projecten	0	164.368	0
	<u>564.363</u>	<u>655.804</u>	<u>325.000</u>
Zakelijke lasten en heffingen	2022 €	2021 €	Begroting €
Waterschap en keurverplichtingen	163.416	197.355	0
Overige zakelijke lasten	219	670	2.900
	<u>163.635</u>	<u>198.024</u>	<u>2.900</u>

Saldo financiële baten en lasten

	2022	2021	Begroting
	€	€	
Resultaat effecten	- 700.832	- 127.501	
Overige rente	- 36.793	- 49.387	
	<u>- 737.625</u>	<u>- 176.888</u>	<u>0</u>
Resultaat effecten			
Gerealiseerd verkoopresultaat	- 176.027	- 4.533	
Ongerealiseerd koersresultaat	- 496.600	- 116.152	
Couponrente	- 407	26.385	
	<u>- 673.034</u>	<u>- 94.300</u>	<u>0</u>
Beleggingskosten	27.798	33.201	0
	<u>- 700.832</u>	<u>- 127.501</u>	<u>0</u>

In 2014 is gestart met een nieuwe beleggingsportefeuille gebaseerd op een lange termijnvisie (> 7 jaar). Gedurende deze termijn vertoont de waarde van de portefeuille schommelingen. Het weergegeven resultaat per balansdatum is een moment opname en bestaat grotendeels uit een ongerealiseerd koersresultaat.

Transacties met verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de stichting en hun bestuurders en leidinggevende functionarissen. Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag. De bezoldiging van de bestuurders en commissarissen is opgenomen op pagina 37.

Gebeurtenissen na balansdatum

In maart 2023 heeft er een brand plaatsgevonden aan het gebouw aan de Knarweg te Lelystad. Het gebouw is vernietigd als gevolg van de brand. Het gebouw was verzekerd voor de herbouwwaarde.

E ONDERTEKENING VAN DE JAARREKENING

Lelystad, 30 oktober 2023

Directeur-bestuurder:
J. Leentvaar

Raad van Toezicht:
A.J.M. Schelwald-Van der Kley
A.N.J. Slot
A.J. Lok
A.E.O. van den Berg
H.S. Boerrigter
S. Olivier

De Raad van Toezicht heeft de opgestelde jaarrekening vastgesteld op 30 oktober 2023.

OVERIGE GEGEVENS

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de Raad van Toezicht van Stichting Flevo-Landschap

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2022

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2022 van Stichting Flevo-Landschap te Lelystad gecontroleerd. Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Flevo-Landschap per 31 december 2022 en van het resultaat over 2022 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 “Fondsenwervende organisaties” en met de bepalingen van en krachtens de Wet Normering Topinkomens (WNT).

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2022;
2. de staat van baten en lasten over 2022; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Daarnaast hebben wij vastgesteld dat Stichting Flevo-Landschap de aan de door de Provincie Flevoland verleende exploitatiesubsidie verbonden verplichtingen, conform de Algemene Subsidieverordening Flevoland en door de Provincie gecommuniceerd per brief met kenmerk 2384516, is nagekomen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het controleprotocol WNT 2022 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Flevo-Landschap zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- verslag raad van toezicht 2022;
- bestuursverslag;
- overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in RJ-Richtlijn 650 “Fondsenwervende organisaties” en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het directieverslag en de overige gegevens, in overeenstemming met de RJ-Richtlijn 650 “Fondsenwervende organisaties”.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2022 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, onderdelen n en o, Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de directie en de raad van toezicht voor de jaarrekening

De directie is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de RJ-Richtlijn 650 “Fondsenwervende organisaties” en met de bepalingen van en krachtens de Wet Normering Topinkomens (WNT).

In dit kader is de directie verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten.

Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door de directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan de raad van toezicht dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de raad over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Breda, 30 oktober 2023

Mazars N.V.

w.g. drs. A.N. Terstegen RA

1. BEGROTING 2023

	Begroting 2023	
	€	€
BATEN		
Baten van particulieren	271.000	
Baten van bedrijven	30.000	
Baten van loterijen organisaties	1.063.978	
Baten van subsidies van overheden	2.635.521	
Baten uit fondsen	2.342.143	
Som van de geworven baten		6.342.642
Baten als tegenprestatie voor de levering van:		
Producten winkel	35.000	
Producten uit terreinen	718.000	
Overige baten	223.000	
Som van de baten uit prestaties		976.000
Som van de baten		7.318.642
LASTEN		
Besteed aan doelstellingen		
Kaderstelling en Kwaliteitsborging	601.134	
Terreinbeheer	3.042.904	
Natuurbeleving	625.345	
Ontwikkeling en initiatieven	7.636.054	
Samenwerking en draagvlak	742.142	
SUBTOTAAL		-12.647.579
Werving baten		
Kosten eigen fondswerving	238.280	
		-238.280
Organisatie en administratie		
Kosten Aansturing & Ondersteuning	341.039	
		-341.039
Som van de lasten		-13.226.898
Saldo voor financiële baten en lasten		-5.908.256
Saldo financiële baten en lasten		0
Saldo baten en lasten		0
Onttrekking reserves en fondsen	5.908.256	
Mutatie Eigen vermogen		5.908.256
Resultaat na bestemmingsreserve & fondsen		0

2. BEGROTING 2022

	Begroting 2022	
	€	€
BATEN		
Baten van particulieren	250.000	
Baten van bedrijven	40.000	
Baten van loterijen organisaties	937.500	
Baten van subsidies van overheden	2.117.278	
Baten uit fondsen	<u>4.613.219</u>	
Som van de geworven baten		7.957.997
Baten als tegenprestatie voor de levering van:		
Producten winkel	18.000	
Producten uit terreinen	222.000	
Overige baten	<u>627.966</u>	
Som van de baten uit prestaties		867.966
Som van de baten		8.825.963
LASTEN		
Besteed aan doelstellingen		
Kaderstelling en Kwaliteitsborging	582.695	
Terreinbeheer	2.382.876	
Natuurbeleving	312.062	
Ontwikkeling en initiatieven	4.858.366	
Samenwerking en draagvlak	<u>834.683</u>	
SUBTOTAAL		-8.970.682
Werving baten		
Kosten eigen fondswerving	226.997	
		-226.997
Organisatie en administratie		
Kosten Aansturing & Ondersteuning	<u>255.424</u>	
		-255.424
Som van de lasten		-9.453.103
Saldo voor financiële baten en lasten		-627.140
Saldo financiële baten en lasten		0
Saldo baten en lasten		-627.140
Onttrekking bestemmingsreserve gebiedsontwikkeling	<u>627.140</u>	
Mutatie Eigen vermogen		627.140
Resultaat na bestemmingsreserve & fondsen		0